

CREAȚIA LUI DUMNEZEU ȘI PERSPECTIVA DREPTULUI LA MUNCĂ

Drd. Daniel Ioan MICLEA

Universitatea Babeș-Bolyai,

Facultatea de Teologie Reformată, Școala Doctorală Ecumene

daniel69miclea@yahoo.com

Abstract: God'S creation and the perspective of the right to work.

In this study I want to describe, the origin of human nature, as the basis of human rights with direct reference to the right to work.

We are talking about creation from the perspective of teology and human origin. We are talking about of work, as the basis of human creation, submitted by God and the absolute model of the foundation, the right to work.

We are talking about the human rights, that find their resource in the origin of creation. We are talking about freedom of labor as a foundation of human rights.

Keywords: *Creation, Creator, human origin, human rights, the right to work, freedom of work.*

Introducere

Când vorbim despre origini, facem referire la un început care a avut loc în timp, cu referințe istorice existente. Originea naturii umane, o regăsim în creația universului, ea ocupând, locul cel mai important în istoria creației și care are la bază efortul depus de Creator pentru a da formă omului, ca ființă vie și căruia i se trasează unul din drepturile ce revin, pe lângă dreptul la viață, dreptul la libera exprimare, dreptul cel mai important, acela de a muncii.

Creația este tema care divide societatea în două părți, o parte a societății este axată pe evoluționismul darwinist și cealaltă categorie este încredințată că există un Creator al tuturor lucrurilor.

Dacă ne referim la evoluționism, acesta poate fi definit ca un fenomen complex, prin care organismele vii suferă transformări ale caracteris-

ticilor fizice și comportamentale individuale, pe parcursul mai multor generații:

„Conform evoluționismului darwinist, omul era considerat descendent al unor specii animale mai puțin evolute (dar în acest punct Darwin a fost foarte prudent). Din cauza acestor cotituri ideologice, teoria lui Darwin a suscitât discuții filosofice și religioase acerbe.”¹

Această teorie este opusă celei creaționiste pe care Biserica o promovează. Nu putem vorbi despre ceva creat fără a ne gândi la cineva care are putere și capacitatea de a fi un creator.

Gândindu-ne la universul întreg, care respectă niște reguli, are o formă și ciclicitate, fără să existe cineva care să-i dea viață și să-i gestioneze mișcarea, tragem concluzia, că este imposibil acest lucru să ia ființă fără existența unui Creator. Datorită acestui fapt, înțelegem că toată organizația universului și ordinea funcționării lui este gândită și aplicată de un Creator, care are capacitatea de a pune în mișcare și gestiona lucrurile create, care nu este altcineva, decât Dumnezeu.

Dacă opera de artă are un artist în spatele ei care o creează, depunând efort, muncind pentru ai da formă și viață, cu atât mai mult omul are un Creator desăvârșit, care l-a făcut o făptură vie și acela este Dumnezeu Creatorul.

1. Creația

1.1. Creația și semnificația ei din punct de vedere teologic ca și origini

Creația prinde viață datorită Cuvântului Lui Dumnezeu scris în biblie la cartea Genesa 1,3 unde se specifică autoritatea prin cuvânt, „Dumnezeu a zis: „Să fie lumină!” Și a fost lumină.”² Lucrarea creatoare a dumnezeirii nu este un act individual, ci unul triunic de aceea se încearcă uniunea creației cu CREATORUL.

Primele mărturisiri de credință și crezuri ale Bisericii, arată dorința de a uni creația cu Creatorul Său, continuând de asemenea dezvoltarea relației între Creator și Cel ce răscumpără lumea din păcat, depunând efort

1 *Enciclopedie de filosofie și științe umane*, traducere de Luminița Cosma, Anca Dumitru, Florin Frunză, Radu Gădei, Cornel Mihai Ionescu, Mihaela Pop, Hanibal Stănculescu, Sabin Totu, București, Editura All, 2004, p. 213.

2 Dumitru Cornilescu, *Biblia sau Sfânta Scriptură a Vechiului și Noului Testament*, Societatea Biblică. p. 1

pentru a dovedi uniunea dintre Creator și Cuvântul întrupat ca răscumpărător, iar apoi relația dintre Creator și cel ce călăuzește viața, Duhul Sfânt până la întâlnirea din veșnicie.

„*Cele trei declarații de crez ale bisericii*”, care datează din perioada de început, reflectă încercările ei de a uni creația și răscumpărarea, într-un singur Dumnezeu viu. Crezul Apostolic a adăugat expresia „*Făcătorul cerului și pământului*”, la crezul roman vechi și a recunoscut Creatorul ca fiind Tatăl lui Isus Cristos. Declarația niceană, trinitariană (325 d.Cr) s-a referit la „*Făcătorul tuturor lucrurilor văzute și nevăzute*”, care este „*de aceeași substanță*” (*homoousios*) cu Fiul. Conciliul din Calcedon (451 d.Cr.), după ce a confirmat crezurile mai vechi care Îl identificau pe Dumnezeu ca „*Domnitorul tuturor, Făcătorul cerului și pământului și al tuturor lucrurilor văzute și nevăzute*”, a declarat că Isus Cristos este „*Dumnezeu adevărat și Om adevărat*”, unind astfel Creatorul și Răscumpărătorul. Dumnezeu Creatorul nu este detașat de Dumnezeu, care realizează mântuirea noastră în Isus Cristos, prin Duhul Său Sfânt.”³

Așadar relația noastră ca și creație este cea mai profundă și esențială cu Dumnezeu Creatorul. El creează lumea prin Voia Lui, prin puterea Cuvântului Lui și tot ceea ce El face este bun. De aceea dependența creației de Dumnezeu își are originea, în actul real al formării universului, astfel omului ca ființă creată, i s-a dat capacitatea, inteligența de a alege sau respinge, dependența de Creator și în acest fel, pasul răzvrătirii și respingerii celui ce este Creatorul, definește păcatul adamic.

Rămânând la perspectiva teologică, găsim munca depusă de Creator pentru a crea omul și celelalte lucruri, ca apoi sfârșitul muncii depuse să fie încununat cu odihna binemeritată a Celui ce a depus efortul creării.

1.2. Omul și Creatorul lui

În baza înscrisurilor biblice găsim o istorie a creării omului de către Dumnezeu, prin decizia liber exprimată, „*Apoi Dumnezeu a zis: „Să facem om după chipul Nostru, după asemănarea Noastră; el să stăpânească peste peștii mării, peste păsările cerului, peste vite, peste tot pământul și peste toate târâtoarele care se mișcă pe pământ*”⁴ (Geneza 1:26), iar apoi aplicabilitatea deciziei luate este pusă în practică prin munca efectivă a creării,

3 Walter A. Elwell, *Dicționar Evanghelic de Teologie*, Oradea, Editura Cartea Creștină, 2012, p. 276.

4 Dumitru Cornilescu, *Op. cit.*, p. 2.

„Domnul Dumnezeu a făcut pe om din țărâna pământului, i-a suflat în nări suflare de viață și omul s-a făcut astfel un suflet viu”⁵ (Geneza 2:7).

Odată omul creat, se dezvoltă o relație între, creație și Creator, care exprimă dragostea lui Dumnezeu față de rodul muncii Lui, o muncă de care îi pasă, oferindu-i un loc special să viețuiască și un scop bine definit, să muncească, „Domnul Dumnezeu a luat pe om și l-a așezat în grădina Edenului, ca s-o lucreze și s-o păzească”⁶ (Geneza 2:15). „Conștient de micimea sa, omul încearcă ispita de-a chema în ajutorul său o forță nesesizabilă, neidentificabilă. Îi place să se declare dependent de ea, cu scopul nemărturisit de a trage foloase”⁷, astfel recunoscându-și originile neputincioase de creație, dar în același timp, reflectând chipul Lui Dumnezeu în umanitate.

Așadar originea umană o găsim în Dumnezeu Creatorul, care așază în creația Lui și aspectul esențial al dreptului uman de a muncii exemplificat prin exemplul propriu.

1.3. Munca o expresie a Lui Dumnezeu

Biblia, descrie începutul istoriei umane, în care Dumnezeu, face omul din țărână ca să-I poarte chipul în noua creație, îl așază în prezența Sa, descriindu-i regulile pe care trebuie să le respecte, dar îi dă și posibilitatea de a alege, de a-și exprima voința, cât și asumarea liberă a faptelor.

Fiind creația Lui Dumnezeu ne asemănăm cu El, avându-L ca model absolut în ce privește munca, dezvoltând ideea muncii prin creație. Capacitatea de a muncii, a omului, derivă din Dumnezeu încă de la început, de unde concluzionăm că munca este o însărcinare primită de om, înainte de căderea lui în păcatul neascultării.

După căderea în păcat, observăm influența în mod negativ a muncii omului, referindu-ne, la greutatea muncii, la efortul depus și la randamentul pe care trebuie să-l depună ca o consecință a acestui fapt, adică a păcatului. Dintr-o plăcere de a crea a Lui Dumnezeu, omul prin neascultare transformă plăcerea inițială a muncii, într-un efort consistent, pentru obținerea celor necesare traiului existențial. Datorită păcatului adamic expresia muncii divine exercitată de Dumnezeu, se regăsește în planul salvării omului din păcat, pentru care plătește prețul suprem al jertfei Fiului Său, Domnul Isus Cristos.

5 *Ibidem*, p. 2.

6 *Ibidem*, p. 3.

7 Gerald, Leroy, *Dumnezeu este un drept al omului*, traducerea și cuvânt introductiv Simion Bărbulescu, Editura Geneze, 1993, p. 13.

2. Creația și societatea

Drepturile omului în fundamentul lor cuprinde atât libertăți cât și drepturi de care omul beneficiază. Demnitatea, egalitatea, respectul și echitatea sunt principii care sunt asigurate de drepturile fundamentale ale omului și care reprezintă niște standarde pentru muncă și viață. Aceste drepturi au fost promovate de Carta drepturilor fundamentale.

2.1. Introducerea în drepturile omului

Drepturile omului pătrund, în conștiința europeană, în timpul iluminismului, bineînțeles sub influența creștinismului, care în timp au fost politizate. Pe baza istoriei politice, a fiecărei țări se găsesc impuneri unor aspecte specifice, ale drepturilor omului. Idee ce se evidențiază în consultația ecumenică de la St. Polten din anul 1974.

Despre țările, care au suferit în vremea dictaturii fasciste, găsim aplicare spre specificul drepturilor omului, cu referire la societate și stat. Socialismul axează drepturile omului împotriva capitalismului și a asuprii omului de către om.

„De asemenea, drepturile omului sunt tot mai mult prezentate ca limbaj comun și substrat etic al relațiilor internaționale. În același timp, universalitatea, indivizibilitatea și interdependența drepturilor omului folosesc toate ca garanții pentru salvagardarea demnității umane. Dar, experiența ne învață că adesea legalitatea prevalează asupra dreptății, făcând ca drepturile omului să apară ca rezultat exclusiv al măsurilor legislative. Atunci însă când sunt prezentate doar în termeni de legalitate, drepturile riscă să se dezlipească de dimensiunea etică, rațională și spirituală care reprezintă fundamentul și scopul lor.”⁸

„În doctrina juridică au fost formulate mai multe definiții referitoare la noțiunea de drepturi ale omului, fiecare dintre autori punând accentul pe anumite trăsături esențiale care particularizează această instituție juridică. Astfel, potrivit unei opinii se arată că prin drepturile omului se înțelege un sistem de drepturi și libertăți de care se poate prevala fiecare om, fără nici un fel de deosebire de rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinie politică, origine națională, sau socială, avere, naștere etc. și indiferent de țara în care trăiește, în virtutea

8 Irina Moroian Zlătescu, Mihaela Scarlat, Adrian Bulgaru, Marius Mocanu, *Dimensiunea spirituală a drepturilor omului: educația pentru toți*, București, Editura I.R.D.O., 2012, p. 5.

faptului că este om. S-a mai afirmat că instituția drepturilor omului definește și însumează un ansamblu de drepturi, libertăți și obligații ale oamenilor, unii față de alții, ale statelor de a apăra și promova aceste drepturi, ale întregii Comunități internaționale de a veghea la respectarea drepturilor și libertăților respective în fiecare țară, intervenind în acele situații în care ele ar fi încălcate într-un anumit stat.”⁹

Datorită diversificatelor opinii, ne vom opri la o definiție a drepturilor omului din perspectivă cetățenească.

„Drepturile omului mai sunt definite ca fiind acele drepturi subiective ale cetățenilor, esențiale pentru viață, libertatea și demnitatea acestora, indispensabile pentru libera dezvoltare a personalității umane.”¹⁰

Astfel drepturile omului au izvorât din suferința și dorința de libertate a omului, națiunilor și statelor.

2.2. Teologia și drepturile omului

Teologia creștină nu își propune, să expună ceea ce face politicul și experții în domeniu, dar nu poate renunța la a lupta pentru drepturile omului, datorită creației omului de către Dumnezeu după chipul și asemănarea Sa și datorită întrupării Divinului, pentru ca lumea să aibă un Salvator, care să aducă salvarea din fărâdelege și împăcarea cu Cel care a creat omul și anume cu Dumnezeu. Toate au ca scop desăvârșirea istoriei Bisericii, care este chemată să prezinte Împărăția Lui Dumnezeu, pe pământ.

„Dacă odinioară Biserica era, de la bun început, integrată în societate, dacă viața creștinilor făcea parte din peisaj, dacă preotul era recunoscut ca o persoană cu vază, dacă Biserica avea dreptul de a-și spune părerea, scurt, dacă Occidentul înseamnă «creștinătatea», astăzi, viața politică, socială, morală, economică, cultura se dezvoltă după norme proprii, într-un univers exclusiv uman, rațional, manipulabil, planificat, în vederea scopurilor proprii, în afara oricărui control al transcendenței, al unei credințe, al unei Biserici, în afara oricărei finalități religioase. Religia a ajuns să nu mai fie considerată decât ca o funcție clericală sau expresia muribundă a câtorva

9 Ramona-Gabriela Paraschiv, *Mecanisme internaționale de protecție a drepturilor omului*, București, Editura Pro Universitatea, 2014, p. 21.

10 Ramona-Gabriela Paraschiv, *Op. cit.*, p. 22.

întârziată, monștri antedeluvieni ale căror ultime specii vor sfârși în curând prin a îmbogății muzeele cu un animal religios. Acesta e fenomenul căruia i se dă numele de secularizare.”¹¹

Dar scopul Bisericii este atins, atunci când dezvoltă principiile, Împărăției Lui Dumnezeu, în fiecare creștin, ce constă în adevăr, iubirea de semeni și dreptate.

Un alt scop este să pregătească, omul pentru a moșteni Împărăția Lui Dumnezeu, prin aspectul moral. Biserica are obligația, de a avea grijă de umanitatea omului, în ce privește obligațiile și drepturile care îi revin, contribuind astfel la punerea bazei dreptului fundamental al omului. Creștinismul respectă astfel, pe lângă drepturi și obligații și demnitate omului, care se regăsește în posibilitatea de a-și exprima libera voință, în alegerea manifestării credinței în Dumnezeu.

Religia, este expresia imperativelor divine de aceea impune anumite standarde morale prin care sunt prezentate reguli la care oamenii trebuie să se supună făcând parte din conduita religioasă. (2 Tesaloniceni 3:10-12)

„Căci, când eram la voi, vă spuneam lămurit: «Cine nu vrea să lucreze, nici să nu mănânce. Auzim că unii dintre voi trăiesc în neorânduială, nu lucrează nimic, ci se țin de nimicuri. Îndemnăm pe oamenii aceștia și-i sfătuim, în Domnul nostru Isus Hristos, să-și mănânce pâinea lucrând în liniște.»”¹²

2.3. Dreptul de a munci

Viața, peste tot ce înseamnă frumos, este o luptă continuă pentru existență, în care omul s-a adaptat gândind religios, economic, moral și juridic. Reglementarea drepturilor din punct de vedere juridic o regăsim în Codul Muncii unde sunt exprimate raporturile individuale și colective de muncă între salariat și o persoană juridică. Dreptul de a munci îl are orice persoană, în funcție de calificarea și aptitudinile dobândite în timp, ca urmare a unor cursuri însușite ca pregătire.

Activitatea muncii se desfășoară în baza unui Contract individual de muncă încheiat cu o persoană juridică. Acesta cuprinde drepturile, obligațiile cât și subordonările în cadrul instituției și nu numai. Munca se pre-

11 Gerald, Leroy, *Op. cit.*, p. 19.

12 Dumitru Cornilescu, *Biblia sau Sfânta Scriptură a Vechiului și Noului Testament*, Societatea Biblică, p. 1163.

stează în baza unei „Fișe a postului” în care sunt înscrise atribuțiile ce revin postului obținut. Toată munca are drept scop acela de a fi retribuit echitabil pentru prestare muncii.

„Prin articolul 23 al Declarației universale a drepturilor omului se recunoaște oricărei persoane dreptul la muncă și, subsecvent, dreptul la o retribuție echitabilă pentru munca prestată. Înainte de intrarea în ținutul Canaan, Moise a dat evreilor diferite legi, care aveau să le ghideze viața în pământul făgăduit. Una dintre acestea se referă și la dreptul celor care muncesc de a se bucura de roadele muncii lor, fiind formulată în felul următor: «Să nu legi gura bouului care treieră» (Deuteronomul 25:4). În Noul Testament, acest drept a fost recunoscut și întărit de Mântuitorul Isus Hristos, care precizează Apostolilor (în momentul trimiterii lor la propovăduire) că «vrednic este lucrătorul de plata sa» Luca 10:7; cf. Matei 10:10). Sfântul Apostol Iacov, în Epistola sa Sobornicească, muștrându-i pe bogații nemilostivi și nedrepti, scrie următoarele: «iată, plata lucrătorilor care au secerat țarinile voastre, pe care voi ați oprit-o, strigă; și strigătele secerătorilor au intrat în urechile Domnului Sa-baot» (Iacov 5:4).¹³

„Prin articolul 24 al Declarației universale a drepturilor omului se stipulează că «orice om are dreptul la odihnă și recreație, inclusiv la o limitare rezonabilă a zilei de muncă și la concedii periodice plătite». Ziua de odihnă a fost instituită prin intermediul celei de a patra porunci a Decalogului, care conține îndemnul «Adu-ți aminte de ziua odihnei, ca să o sfințești» (Ieșirea 20:8). Instituită ca o formă vizibilă a legământului dintre Dumnezeu și poporul ales, ziua de odihnă trebuia respectată, deoarece însuși Dumnezeu S-a odihnit, în ziua a șaptea, după realizarea actului creației. Importanța acestei zile reiese și din faptul că nerespectarea ei de către evrei era sancționată cu pedeapsa capitală: «iar ziua a șaptea este zi de odihnă, închinată Domnului; tot cel ce va muncii în ziua odihnei va fi omorât» (Ieșirea 31:13-15).¹⁴

Așadar munca este un drept care nu poate fi îngrădit, de altfel și prin Constituția țării este specificat acest aspect, cât și propunerea de a fi

13 Irina Moroian Zlătescu, Mihaela Scarlat, Adrian Bulgaru, Marius Mocanu, *Dimensiunea spirituală a drepturilor omului: educația pentru toți*, București, Editura I.R.D.O., 2012, p. 68.

14 *Ibidem*, pp. 68-69.

urmărite două linii directoare care o definesc; protecția socială a muncii și libertatea muncii.

2.4. Decizia liber exprimată cu privire la dreptul de a munci

Libertatea de a munci, este o corelare a dreptului la muncă și ceea ce astăzi numim economie de piață. Acest aspect apare ca principiu constituțional în Constituție la art. 134 alin. (1). Elementele esențiale pe care le cuprinde libertatea muncii, sunt regăsite în două aspecte, libertate de a munci și a nu munci. Negocierea, locului de muncă este un drept cuprins în Constituție la art. 38. Libertatea de a alege profesia și locul de muncă este un drept, dar libertatea de a munci este esențială pentru individ cât și pentru societate pentru că forța de muncă este cea mai importantă pe piața muncii.

„Libertatea de a-și alege munca este importantă pentru protecția persoanei, prin faptul că ea implică dreptul de a fi recrutat doar pe criteriul competenței.”¹⁵

Alegerea locului de muncă nu implică refuzul continuu. Există limite, ce restrâng libertatea persoanei care are posibilitatea obținerii unui anumit loc de muncă, condiționat fiind de anumite aspecte, printre care enumerăm câteva: studii, experiență, vârstă, etc.

Munca în sine presupune și o protecția socială a muncii. Ea vizează îndeosebi igiena și securitatea muncii, munca prestată de tineri și de femei, oferirea unui minim salarial la nivel economic, prestarea unui anumit număr de ore de muncă pe săptămână, dar nu mai mult de 48 ore, prestarea muncii în condiții grele cât și a unui concediu de odihnă anual. Ca măsuri de protecție, amintim limitarea zilei de lucru, la o medie de 8 ore/zi, având motivarea de a acorda persoanei un timp necesar pentru odihnă și a nu se da posibilitatea de a abuza salariatul, cât și un salariu minim pe economie care să asigure un nivel de trai decent.

Libertatea de a nu munci, poate fi exprimat prin refuz, sau prin încetarea contractului individual de muncă. Refuzul de a presta o muncă, se bazează pe libertatea de alegere a unui individ, dându-i dreptul de a nu încheia un contract individual de muncă.

15 Ion Dogaru, Dan Claudiu Dănișor, *Drepturile omului și libertățile publice*, Chișinău, Editura Zamolxe, 1998, p. 228.

„În sprijinul acestui drept de a refuza munca vine și faptul că forțarea la muncă încalcă dreptul persoanei la respectul integrității sale fizice.”¹⁶

Prin decizia unilaterală de a nu mai presta munca, salariatul beneficiază de același principiu de a nu fi forțat să muncească fără voia lui.

„Celui ce rupe contractul de muncă unilateral îi sunt impuse limite: preaviz, anumite interdicții, etc. Dar el nu poate fi forțat să continue munca...”¹⁷

Libertatea este decizională, în ce privește dreptul la muncă aparține omului ca individ și se regăsește în originea lui ca și creație a Lui Dumnezeu, cărui i-a dat posibilitatea de a-și exprima alegerea și voința încă de la început, cu privire la existența lui.

Concluzii

Natura umană este un ansamblu de însușiri pe care o ființă le are din naștere, ele sunt rezultatul structurii fizice și a caracterului său. Dacă vorbim de naștere, gândul ne duce la creație, adică la origini, când Dumnezeu a creat omul după chipul și asemănarea Sa, la înzestrat cu capacități, printre care și cu posibilitatea de a muncii. Așadar a așezat una din fundamentele cele mai importante ale drepturilor omului, dreptul la muncă, creând un echilibru, prin care munca are sens, iar acesta nu este altul decât, câștigarea existenței trecătoare pe acest pământ.

Zbaterea noastră din dorința de a agonisi cât mai mult, ne provoacă să muncim mai mult decât necesar, fără să realizăm că trebuie să existe un echilibru între muncă și odihnă, dar, „*cumpătarea din nefericire este unul dintre cuvintele care și-a schimbat sensul*”¹⁸ pentru omenirea din vremurile noastre.

Bibliografie:

- * *Biblia sau Sfânta Scriptură a Vechiului și Noului Testament*, trad. Cornilescu, Dumitru, Societatea Biblică.

16 *Ibidem*, p. 229.

17 *Ibidem*, p. 229.

18 C.S. Lewis, *Creștinismul redus la esență*, București, Editura SMR, 1994, p. 56.

- ✦ Dogaru, Ion, Dănișor, Dan Claudiu *Drepturile omului și libertățile publice*, Chișinău, Editura Zamolxe, 1998.
- ✦ Leroy, Gerald, *Dumnezeu este un drept al omului*, traducerea și cuvânt introductiv Simion Bărbulescu, București, Editura Geneze, 1993.
- ✦ Paraschiv, Ramona-Gabriela, *Mecanisme internaționale de protecție a drepturilor omului*, București, Editura Pro Universitatea, 2014.
- ✦ Zlătescu, Irina Moroian, Scarlat, Mihaela, Bulgaru, Adrian, Mocanu, Marius, *Dimensiunea spirituală a drepturilor omului: educația pentru toți*, București, Editura I.R.D.O., 2012.
- ✦ Walter, A. Elwell, *Dicționar Evanghelic de teologie*, Oradea, Editura, Cartea Cretină, 2012.
- ✦ *Enciclopedie de filosofie și științe umane*, traducere de Cosma Luminița, Dumitru Anca, Frunză Florin, Gâdei Radu, Ionescu Cornel, Pop Mihai, Stănciulescu Mihaela, Hanibal Totu Sabin, București, Editura All Beck, 2004.